

GS-Voorstel

Besluitnummer

PZH-2026-893120954

DOS-2026-0000149

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde**Staten**

14 juli 2026

Eindtermijn

n.v.t.

Onderwerp

Oplevering Beleidsverkenning Drinkwater 2050 Zuid-Holland

Advies

1. Vast te stellen de beleidsverkenning Drinkwater 2050 Zuid-Holland;
2. Vast te stellen de brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten inzake de beleidsverkenning Drinkwater 2050 Zuid-Holland;
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten en de beleidsverkenning.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- Beleidsverkenning Drinkwater 2050 Zuid-Holland
- GS brief aan PS inzake de beleidsverkenning Drinkwater 2050 Zuid-Holland
- Publiekssamenvatting GS brief aan PS inzake de beleidsverkenning Drinkwater 2050 Zuid-Holland

Toelichting voor het College

De beschikbaarheid van voldoende drinkwater staat onder druk. Door klimaatverandering komen periodes van droogte en hoge temperaturen vaker en langer voor. Deze droge periodes leiden enerzijds tot een afnemende aanvoer van zoetwater en anderzijds tot een toenemende vraag naar drinkwater per inwoner. Tegelijkertijd groeit de bevolking en neemt ook daardoor de vraag naar drinkwater toe. Ook andere ontwikkelingen, zoals economische groei, zorgen voor extra druk op het watersysteem. Kortom, de vraag naar drinkwater neemt toe terwijl het aanbod afneemt. Door de toenemende druk op de drinkwatervoorziening zijn maatregelen noodzakelijk om voldoende drinkwater beschikbaar te houden.

Op 9 juli 2024 hebben Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland drie regionale actieplannen 'Beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2030' vastgesteld: voor elk Zuid-Hollands drinkwaterbedrijf één actieplan. Het gaat hierbij om de drinkwaterbedrijven Dunea, Oasen en Evides. De regionale actieplannen focussen zich met name op acties ten behoeve van de beschikbaarheid van (nieuwe) drinkwaterbronnen. Daarnaast gaat één van de maatregelen uit voorgenoemde actieplannen over het opstellen van een beleidsverkenning drinkwater voor een toekomstbestendige en robuuste drinkwatervoorziening in Zuid-Holland. Naar aanleiding van het bespreken van de drinkwateractieplannen is door PS gevraagd om een *Drinkwatervisie 2050*. Deze is in Q2 2025 naar aanleiding van een amendement op de LTA geplaatst, op te leveren in Q2 2026. Conform de afspraken over het omgevingsbeleid hebben we daarvan de *Beleidsverkenning Drinkwater 2050 Zuid-Holland* gemaakt.

In april 2025 heeft Gedeputeerde Weverling een bestuurlijke sessie gehad met de directeurs van de drinkwaterbedrijven als start van de beleidsverkenning. Ook zijn de Staten geïnformeerd en betrokken in een technische sessie op 3 september 2025.

In de zomer van 2025 is een opdracht aan Berenschot verleend om beleidsopties in beeld te brengen die de provincie kan inzetten om een robuuste drinkwatervoorziening te realiseren. De beleidsopties bestaan uit maatregelen in combinatie met de inzet van provinciale instrumenten. De beleidsopties zijn ingedeeld in de clusters 1) Vergroten wincapaciteit, 2) Beschermen van bronnen, 3) Verminderen van (piek)vraag drinkwatergebruik en 4) Vervangen drinkwater door ander type water. Ook werd een beoordelingskader opgesteld om een inschatting te kunnen maken van de effectiviteit van een beleidsoptie, zie ook bijlage 2 bij de beleidsverkenning. Daarnaast wordt de drinkwateropgave richting 2050 in beeld gebracht. De drinkwateropgave is een weergave van de verwachte drinkwatervraagontwikkeling, de beschikbare capaciteit en welke knelpunten hierbij ontstaan. In de beleidsverkenning zijn 43 verschillende provinciale beleidsopties rondom aanbod (bronnen en bescherming) en vraag (drinkwaterbesparing) verkend. De scope is hierbij nadrukkelijk gericht op *provinciale* beleidsopties. De Zuid-Hollandse drinkwaterbedrijven zijn nauw betrokken geweest bij de totstandkoming.

De volgende punten zijn naar aanleiding van de beleidsverkenning opgenomen in de herziening van het Regionaal Waterprogramma 2028-2033 (RWP):

Het vergroten van wincapaciteit

- a. Lobby richting het rijk voor landelijk afwegingskader drinkwater.
- b. Beleidsopties uit de beleidsverkenning drinkwater verder ontwikkelen en uitwerken

Het beschermen van drinkwaterbronnen

- a. Inzet op lobby en belangenbehartiging voor bescherming van drinkwaterbronnen bij andere bestuurslagen en relevante partijen
- b. Beleidsopties uit de beleidsverkenning drinkwater verder ontwikkelen en uitwerken

Het verminderen van de drinkwatervraag door het opstellen van een actieplan drinkwaterbesparing waarbij wordt ingezet op:

- a. Bouwtafel Waterzuinige Wijk
- b. Convenant Toekomstbestendig bouwen
- c. Voor grootzakelijk gebruik kan worden gestimuleerd (waar passend via subsidies) om (drink)watergebruik te verminderen
- d. Lobby en belangenbehartiging richting het Rijk om de doelstellingen uit het Nationaal plan van aanpak drinkwaterbesparing te halen.
- e. Beleidsopties uit de beleidsverkenning drinkwater verder ontwikkelen en uitwerken.

De beleidsopties zullen in een volgende fase worden uitgewerkt tot een beleidsvoornemen. In deze fase worden - in samenwerking met interne en externe stakeholders - de consequenties van het in uitvoering nemen van maatregelen in beeld gebracht en integraal afgewogen. Nieuwe keuzes zullen via een startnotitie en herziening uiteindelijk in het Omgevingsbeleid worden verankerd.

NB: Tijdens de Statenvergadering van 3 juni 2026 is motie 2024 'Besparing als nieuwe vorm van winning' aangenomen. Hierin wordt het college o.a. verzocht een concreet en uitvoerbaar plan uit te werken voor het stimuleren van waterbesparende bouwoplossingen in nieuwbouwwijken, en dit plan te betrekken bij een eerstvolgende actualisatie van het provinciale omgevingsbeleid. De beleidsverkenning drinkwater 2050 Zuid-Holland biedt handvatten om deze motie af te toetsen. De beleidsverkenning bevat namelijk beleidsopties voor het toepassen van waterbesparende maatregelen rondom woningbouw. Met het opstellen en vervolgens uitvoeren van een actieplan drinkwaterbesparing wordt mede invulling gegeven aan de ingediende motie. Daarnaast is er een link te leggen met de activiteiten van de Bouwtafel Waterzuinige Wijken, en het manifest wat zij als collectief recentelijk hebben aangeboden aan de Tweede Kamerleden van de vaste commissies Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en Infrastructuur & Waterstaat. De provincie Zuid-Holland heeft het manifest nog niet ondertekend, maar motie 2024 geeft feitelijk hiervoor ruim baan. Binnenkort volgt er een behandelvoorstel voor motie 2024, deze brief wordt ook behandeld in GS van 14 juli.

2. Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Het versturen van de brief en de beleidsverkenning heeft geen financiële en juridische consequenties. De uitwerking hiervan (binnen het RWP en volgende herzieningen) wel.

3. Juridisch kader

Het versturen van de brief en de beleidsverkenning heeft geen juridische consequenties. De uitwerking van beleidsopties kan dit wel hebben.

4. Voorafgaande besluitvorming

- 9 juli 2024: Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland hebben drie regionale actieplannen 'Beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2030' vastgesteld, voor Dunea, Oasen en Evides.
- 3 september 2025: technische sessie met Provinciale Staten over de beleidsverkenning; input van Provinciale Staten is verwerkt in de beleidsverkenning
- 30 juni: (ambtelijke) consultatie Provinciale Staten over voorgenomen maatregelen in het RWP 2028-2033, met daarin ook aspecten uit de beleidsverkenning drinkwater.
- 7 juli 2026: GS-brief aan Provinciale Staten over de beleidsverkenning Drinkwater 2050 Zuid-Holland

5. Proces

Na besluitvorming door Gedeputeerde Staten wordt de beleidsverkenning drinkwater 2050 Zuid-Holland en een GS-brief over de beleidsverkenning aan Provinciale Staten toegezonden.

6. Participatie en rolneming

De Zuid-Hollandse drinkwaterbedrijven zijn betrokken geweest bij de totstandkoming van de beleidsverkenning. Daarnaast zijn gemeenten en waterschappen betrokken geweest in het begin van het proces. Beleidsopties uit de beleidsverkenning drinkwater worden verder ontwikkeld en uitgewerkt in nauwe samenwerking met stakeholders.

7. Communicatiestrategie

Tegelijkertijd met de publicatie van de beleidsverkenning willen wij ook de stakeholders informeren over de beleidsverkenning. Daarbij is het van belang dat de status van het document geduid wordt, namelijk dat hierin geen keuzes worden gemaakt, maar dat dit dient als basis voor beleidsontwikkeling en het gesprek hierover. We stellen voor om dit zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau te doen.